

B. Daniszewski, E. M.

Kronika : z życia izb adwokackich

Palestra 11/10-11(118-119), 68-72

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cym Sofijskiej Rady Adwokackiej adw. Wasilem Triczkowem na czele. Szczegółowemu omówieniu wizyty kolegów bułgarskich poświęci „Palestra” osobny artykuł.

3. Z ŻYCIA IZB ADWOKACKICH

Izba białostocka

1. Narada organizacyjno-szkoleniowa Izby białostockiej. Rada Adwokacka w Białymstoku zorganizowała naradę organizacyjno-szkoleniową członków całej Izby Adwokackiej z obowiązkowym uczestnictwem aplikantów adwokackich i adwokatów. Odbyła się ona w Domu Turysty PTTK w Augustowie w dniach 7—10.IX.1967 r.

Rada Adwokacka uzgodniła z prezesami sądów, że w tych dniach nie będą wyznaczane rozprawy z udziałem adwokatów, więc frekwencja dopisała. Kierownikiem organizacyjnym narady był adw. Ryszard Koziara.

W programie przewidziano zebranie otwarte POP, naradę kierowników zespołów adwokackich i ich zastępców, naradę wizytatorów, zastępców rzecznika dyscyplinarnego i członków Komisji Dyscyplinarnej oraz radców prawnych-adwokatów i 13 wykładów z dziedziny prawa cywilnego, karnego i gospodarczego oraz procedury cywilnej i karnej.

Na otwarcie narady przybyli: Sekretarz Ekonomiczny Komitetu Wojewódzkiego PZPR tow. Sergiusz Rubczewski, Pierwszy Sekretarz Komitetu Powiatowego PZPR w Augustowie, tow. Stanisław Kafar i Instruktor Wydziału Administracyjnego Komitetu Wojewódzkiego PZPR tow. Józef Sulima, który przebywał na naradzie przez całe 4 dni.

Na otwartym zebraniu POP referat na temat problemów ekonomicznych Białostoczczyzny wygłosił Sekretarz Ekonomiczny Komitetu Wojewódzkiego PZPR tow. Sergiusz Rubczewski. Po referacie wywiązała się ożywiona dyskusja i zgłoszono wiele pytań, na które wyczerpująco odpowiedział referent. Było to jedno z lepszych zebrań otwartych POP, świadczące o wysokim poziomie politycznym adwokatury białostockiej i jej szerokich zainteresowaniach społecznych. Dał temu wyraz referent w podsumowaniu dyskusji. W związku ze zbliżającą się rocznicą pięćdziesięciolecia Rewolucji Październikowej zebrani uchwalili rezolucję treści następującej:

Adwokaci Białostockiej Izby Adwokackiej, zebrani w dniu 8 września 1967 r. na naradzie organizacyjno-szkoleniowej w Augustowie, serdecznie pozdrawiają Prezydium Kolegium Adwokackiego i wszystkich Adwokatów Litewskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej w związku z 50 rocznicą Wielkiej Rewolucji Październikowej.

Zebrani wyrażają przekonanie, że nawiązane kontakty pomiędzy adwokatami polską i litewską były niezwykle owocne, przyczyniły się do wymiany prawniczych doświadczeń oraz umożliwiły poznanie bratnich krajów.

Ciesząc się ze wspaniałego rozwoju gospodarczego Radzieckiej Litwy, życzymy z całego serca naszym litewskim Przyjaciołom dalszych sukcesów na polu ekonomicznym, kulturalnym i naukowym w budownictwie ustroju komunistycznego.

Zajęcia podczas wspomnianej narady odbywały się w grupach tematycznych i niektóre z nich były bardzo ciekawe, a dyskusja ożywiona. Część zajęć prowadzono systemem seminaryjnym. Izba białostocka już po raz drugi organizuje tego typu spotkanie, które w ocenie uczestników i obserwatorów zasługuje na wysoką ocenę.

Nie zapomniano i o rozrywkach. Odbyły się dwie piękne wycieczki po jeziorach i Kanale Augustowskim (w godzinach popołudniowych, po zajęciach), a ponieważ pogoda dopisywała, nastrój był naprawdę przyjemny.

Na naradzie obecny był Wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Zdzisław Krzemiński, który w ostatnim dniu poinformował uczestników o zamierzeniach i pracach NRA.

Rada Adwokacka w Białymstoku zaprosiła również przedstawicieli „Palestry”, którą reprezentował Sekretarz Redakcji adw. Edmund Mazur.

2. Z wizytą u litewskich przyjaciół. W dniach od 17 do 24 sierpnia br. przebywała na Litwie delegacja Białostockiej Izby Adwokackiej, w skład której wchodził: dziekan Rady — adwokat Bronisław Daniszewski, prezes Komisji Dyscyplinarnej — adwokat Stanisław Skalmowski oraz sekretarz POP PZPR przy WRA — adwokat Ireneusz Boliński.

Białostoccy adwokaci rewizytowali swych litewskich kolegów, którzy w kwietniu br. przybyli na wyborcze zgromadzenie delegatów Izby białostockiej, odwiedzili miejscowe zespoły adwokackie, a ponadto złożyli wizyty w Naczelnej Radzie Adwokackiej oraz w Wojewódzkiej Radzie Adwokackiej w Krakowie.

Polską delegację witano wszędzie niezwykle serdecznie i umożliwiono jej nawiązanie osobistych kontaktów z przedstawicielami innych zawodów prawniczych. O naszych wizytach i spotkaniach zamieszczane były wzmianki w codziennych gazetach, wychodzących w języku litewskim, rosyjskim i polskim. Dzięki uprzejmości władz Republiki umożliwiono nam zwiedzenie wielu miast, zabytków i zakładów pracy.

W dniu 19 sierpnia delegacja wzięła udział w Seminarium poświęconym problemom prawa pracy oraz w naradzie organizacyjnej adwokatury litewskiej. W toku narady dziekan Daniszewski poinformował zebranych o sytuacji adwokatury w Polsce, o jej sukcesach i trudnościach oraz o jej wkładzie w życie społeczne kraju. Wręczone też zostały Przewodniczącemu Prezydium tow. Wojciechauskowskiemu oraz niektórym kierownikom konsultacji prawniczych albumy pamiątkowe.

W toku dyskusji adwokaci litewscy dali wyraz żywemu zainteresowaniu się problemami naszego życia prawniczego, kulturalnego i społecznego. Byliśmy też zdumieni doskonałą znajomością wszystkich problemów polskich na Litwie oraz nieco zawstydzeni tym, że w Polsce zbyt mało pisze się o ogromnych sukcesach tego kraju, z którym łączy nas kilka wieków wspólnej historii. Radziecka Litwa, przy pomocy pozostałych bratnich republik związkowych, weszła na drogę silnej industrializacji oraz maksymalnego wykorzystania miejscowych surowców. W Wilnie, Kownie, Kłajpedzie i w innych miastach rosną jak grzyby po deszczu nowe za-

kłady przemysłowe, rośnie przemysł precyzyjny, stoczniowy, spożywczy, przemysł włókien sztucznych i materiałów budowlanych. W połowie drogi pomiędzy Wilnem a Kownem powstało zupełnie nowe, piękne miasto wokół ogromnej elektrowni cieplnej, zlokalizowanej nad malowniczym jeziorem. Piękny Niemen przegrodzono potężną elektrownią pod Kownem, co pozwoliło też uregulować stosunki wodne w tym rejonie i umożliwiło stworzenie miejscowości wypoczynkowych nad sztucznym jeziorem. Prawie cała Litwa została zelektryfikowana, a Wilno i Kowno łączy się dwukierunkową autostradą mającą bezkolizyjne skrzyżowania. Dawna rolnicza Litwa zmienia z każdym rokiem swe oblicze i staje się państwem przemysłowym. Pociąga to za sobą znaczny wzrost stopy życiowej mieszkańców oraz powoduje pewien brak rąk do pracy w rolnictwie, który trzeba uzupełnić wysokim stopniem mechanizacji.

Radziecka Litwa nie szczędzi funduszy nad odbudowę i konserwację zabytków, szczególnie w Wilnie i Trokach. Zamki i kościoły, będące zabytkami architektury, są pieczołowicie odnawiane. Przez czynny kościół św. Piotra i Pawła przewalają się rzesze turystów z całego Związku Radzieckiego, z zaciekawieniem oglądających dwa tysiące różnych rzeźb oraz innych pamiątek po wojnach tureckich. Zabytkowy a już dawno nieczynny cmentarz na Rosie pielęgnowany jest przez kilkusobowy personel. Uniwersytet Wileński, Stare Miasto i słynne wileńskie zaułki są starannie utrzymane. W muzeach w Wilnie, Kownie i Trokach pełno polskich i litewskich dokumentów oraz innych pamiątek, nawiązujących do naszej wspólnej historii i wspólnych losów naszych narodów.

W redakcji polskiego dziennika „Czerwony Sztandar” dowiadujemy się, że na Litwie mieszka 230 tysięcy Polaków. Mają oni wiele szkół podstawowych, 5 szkół średnich oraz odpowiednie wydziały na Uniwersytecie i w Wyższej Szkole Pedagogicznej. Istnieją polskie zespoły artystyczne, polskie działy w księgarniach, a w kioskach z łatwością można dostać polskie czasopisma. W lokalach śpiewa się często polskie piosenki, gra stare i nowe polskie melodie, a w zakładach krawieckich królują polskie żurnale mód. Przy wjeździe do Trok widzimy transparent w języku polskim: „Chwała Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego”. W tej sytuacji wszędzie można się posługiwać językiem polskim, który jest tak samo zrozumiały jak białoruski, rosyjski, no i oczywiście litewski. Jest kilku adwokatów Polaków, a wśród nich sympatyczna kierowniczka Konsultacji (zespołu) w Święcianach. W warunkach władzy radzieckiej wszystkie narodowości zamieszkujące Radziecką Litwę żyją ze sobą zgodnie i mają pełne możliwości rozwoju kulturalnego.

Delegacja złożyła wizyty Prezesowi Komisji Prawniczej przy Radzie Ministrów LSRR tow. Władasowi Deksnysowi, przedstawicielowi Wydziału Administracyjnego KC Komunistycznej Partii Litwy tow. Jonasowi Dubauskasowi, Wiceprezesowi Sądu Najwyższego tow. Juozasowi Żwerblisowi oraz Zastępcy Prokuratora Generalnego Republiki tow. Antanasowi Kirijence.

Litwa nie dzieli się administracyjnie na obwody (województwa); władze rejonowe podporządkowane są bezpośrednio władzom centralnym Republiki. W tej sytuacji Sąd Najwyższy jest sądem drugiej instancji dla 46 sądów ludowych (powiatowych), a sprawy szczególnej wagi rozpoznaje jako sąd pierwszej instancji. Rewizje nadzwyczajne rozpoznawane są w zwiększonych składach sędziów. Wszystkie sprawy, nawet najmniej ważne, rozpoznawane są w drugiej instancji w składzie trzech sędziów, a wszystkie sprawy sądowe w pierwszej instancji rozpoznawane są w sądach ludowych w składzie ławniczym. Większe miasta, jak Wilno i Kowno, dzielą się na rejony i w każdej dzielnicy urządza sąd ludowy. Nawet najmniejszy powiat ma swój sąd, lecz wtedy jest on obsadzony przez jednego sędzie-

go. W rozmowach z towarzyszami litewskimi powołujemy się na nasze doświadczenia w zakresie łączenia małych sądów i tworzenia jednego sądu dla dużych miast. Obniża to koszty i ułatwia specjalizację sędziów. Towarzysze litewscy wyjaśniają nam, że ze względów społecznych takie rozbieżności sądów na poszczególne rejony większych miast jest celowe, bardziej wiąże sądy z dzielnicami, koszty zaś nie mogą tu odgrywać decydującej roli.

W toku Seminarium, o którym już była wyżej mowa, oraz dyskusji, jaka się potem wywiązała, zwrócił naszą uwagę brak w ustawodawstwie radzieckim jakichkolwiek odszkodowań pieniężnych za doznaną krzywdę, za ból fizyczny lub zadośćuczynienie za krzywdę moralną i cierpienia fizyczne. My ze swej strony powołujemy się na to, że stosowanie pełnych odszkodowań cywilnych ma znaczenie prewencyjne i w pewnym stopniu odstrasza amatorów bójek i lekkomyślnych pracodawców, nie zawsze w pełni przestrzegających zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Represja karna w sądach litewskich w sprawach katastrof komunikacyjnych, uszkodzeń ciała i spekulacji walutowej jest surowsza niż u nas, natomiast w sprawach o zagarnięcie mienia społecznego i niedopełnienia obowiązków służbowych — łagodniejsza, a w sprawach o niedozwolony wyrób spirytusu i jego przechowywanie sankcje są zupełnie łagodne.

Republika Litewska ma 205 adwokatów, w tym 60 w samym Wilnie i 40 w Kownie. W rejonach wiejskich urzęduje z reguły jeden lub dwóch adwokatów, którzy finansowo rozliczają się z Prezydium Kolegium Adwokatów w Wilnie. W blisko 60% spraw strony angażują adwokatów. Wiele spraw adwokacji prowadzą bezpłatnie, ale w sprawach prowadzonych z urzędu sądy — w zależności od sytuacji — zasądza wynagrodzenie za obronę w sprawie od oskarżonego. Zarobki adwokatów są nieco niższe niż w Polsce, lecz renty zarówno całej ludności jak i adwokatów znacznie wyższe, a wiek emerytalny o 5 lat niższy.

Sądy, adwokaci, cała administracja i przemysł pracują 5 dni w tygodniu. Sobota i niedziela są dniami wolnymi od pracy. Co prawda godziny sobotnie zostały rozłożone na inne dni tygodnia, jednakże system pięciodniowego tygodnia pracy wszyscy sobie chwają, szczególnie gospodynie domowe i ucząca się zaocznie młodzież. Sklepy i zakłady usługowe pracują w soboty normalnie.

W ostatnim dniu pobytu zwiedzamy Druskienniki. Miasteczko wypolerowane na wysoki połysk. Odpoczywają i leczą się tu obywatele wszystkich republik związkowych. Borowiny i wody mineralne, piękna zielen i cudowny Niemen powodują napływ kuracjuszy, choć ruch turystyczny w tych tak pięknych okolicach jest jeszcze mimo wszystko znikomy. Niektórzy uważają, że Druskienniki są trzecim pod względem znaczenia uzdrowiskiem w Związku Radzieckim.

Po 8 dniach pobytu przychodzi dzień wyjazdu. Żegna nas prawie cała Rada Adwokacka i adwokaci-przewodnicy, którzy kolejno obwozili nas po najpiękniejszych zakątkach Litwy. Na dworcu w Wilnie tłumy ludzi. Jeden na dobę pociąg na trasie Wilno—Grodno—Kuznica nie jest już w stanie obsłużyć ogromnego ruchu turystycznego i rodzinnego, który rośnie w postępie geometrycznym. Pociąg trzy razy rusza i trzy razy się zatrzymuje. Pożegnania, uściski, kwiaty i łyzy. Wreszcie ruszamy. Żegnamy miasto i Republikę, już przygotowującą się do uczczenia 50 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej. Za 4 godziny będziemy w Polsce.

Izba katowicka

1. Udział adwokatów w uroczystości odsłonięcia Pomnika Powstańców Śląskich. W dniu 1 września 1967 r. adwokaci katowiccy oraz przedstawiciele zespołów adwokackich spoza Katowic i adwokatów - radców prawnych, w ogólnej liczbie przeszło 100 osób, wzięli udział w uroczystościach odsłonięcia Pomnika Powstańców Śląskich, ufundowanego przez społeczeństwo Warszawy

2. Akcja wczasów. W miesiącach czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu 1967 r. 30 rodzin adwokatów Izby katowickiej skorzystało z pobytów wypoczynkowych w okresie od dwóch do czterech tygodni w domu wypoczynkowym Izby katowickiej „Palestra” w Jaworzu koło Bielska.

Izba warszawska

Zebranie sprawozdawczo - Wyborcze POP przy Warszawskiej Radzie Adwokackiej. Dnia 20 października 1967 r. odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Podstawowej Organizacji Partyjnej warszawskiej adwokatury. Komitet Dzielnicowy PZPR był reprezentowany przez tow. B. Krzyżanowską, a Komitet Warszawski przez tow. J. Kurka.

Referat sprawozdawczy ustępującej egzekutywy został wygłoszony przez pierwszego sekretarza POP tow. L. Gluzę. Po referacie wywiązała się dyskusja, w której wzięli udział tow.: J. Egierszdorf, B. Krzyżanowska, S. Godleś, Z. Byeński, M. Kwiatkowska, A. Kalisz, M. Różyński, S. Kubiak, W. Komorowski, A. Ignatowski, L. Kurzela, T. Nowicki, S. Godlewski, J. Kurek i H. Ejchart, który przewodniczył zebraniu.

W dyskusji poruszano m. in. problemy zawodowe, jak sprawę urzędówek zadań zespołów i kierowników zespołów, zagadnienia aplikacji i dostępu do adwokatury oraz sprawy bytowe.

Do nowej egzekutywy wybrano: Józefa Borodę, Aleksandra Dubrowskiego, Lucjana Gluzę, Zygmunta Kropiwnickiego, Jerzego Malinowskiego, Edmunda Mazura i Kazimierza Zielińskiego.

Pierwszym sekretarzem został Józef Boroda, a drugim Aleksander Dubrowski.

E. M.